

Ajuntament de Terrassa

Locals comercials accessibles

Guia pràctica d'execució d'accessos

2017

1. INTRODUCCIÓ	3
1.1. QUÈ ÉS UN COMERÇ O ESTABLIMENT ACCESSIBLE PER A TOTS?	3
1.2. QUÈ PUC TROBAR EN AQUESTA GUIA?	3
1.3. MARC NORMATIU	3
2. ACCÉS A L'ESTABLIMENT.....	4
2.1. NORMATIVA APLICABLE I CARACTERÍSTIQUES BÀSIQUES	4
2.2. CROQUIS I FOTOGRAFIES DEMOSTRATIUS DE LA NORMATIVA	5
2.3. EXEMPLES DELS ERRORS MÉS COMUNS	7
3. QUAN ES CONSIDERA QUE NO ÉS POSSIBLE FER-HO?.....	9
4. COM HE DE CALCULAR LA RAMPA QUE NECESSITO?	10
4.1. CAS N. 1: ESPAI SUFICIENT EN L'ACCÉS I POC DESNIVELL	10
4.2. CAS N. 2: ESPAI SUFICIENT EN L'ACCÉS I DESNIVELL ELEVAT	11
4.3. CAS N. 3: ESPAI INSUFICIENT EN L'ACCÉS I POC DESNIVELL	12
4.4. CAS N. 4: ESPAI INSUFICIENT EN L'ACCÉS I DESNIVELL ELEVAT	13

1. Introducció

1.1. Què és un comerç o establiment accessible per a tots?

Un comerç o establiment es considera accessible quan les seves característiques permeten a totes les persones, amb independència de les seves capacitats, accedir-hi, circular-hi, orientar-s'hi, identificar-lo, entendre i fer ús dels serveis i equipaments disponibles i, a més, comunicar-se amb el personal d'atenció al públic.

L'accessibilitat universal és una condició imprescindible que han de complir els comerços i establiments oberts al públic perquè puguin ser utilitzats per les persones, de forma autònoma, segura i normalitzada.

1.2. Què puc trobar en aquesta guia?

Hi trobarem les pautes bàsiques per a un disseny inclusiu, a la manera de manual de bones pràctiques, per assolir l'accessibilitat universal. Tot i que cal aconseguir democratitzar l'accessibilitat i garantir l'accés a tothom, aquest manual fa referència únicament a la supressió de barreres arquitectòniques en l'accés al comerç per a persones amb una mobilitat reduïda.

Es concretarà, a través de diferents exemples i esquemes, la millor manera d'aconseguir un accés que compleixi amb la normativa actual i que, a més, no suposi un sobrecost important per als comerciants.

1.3. Marc normatiu

- Codi tècnic de l'edificació (CTE) – Documents DB-SUA (seguretat d'utilització i accessibilitat)
- Codi tècnic de l'edificació (CTE) – Documents DB-SI (seguretat en cas d'incendi)
- Taules TAAC – Documents DT-1, DT-2, DT-3, DT-4 i DT-5 (Taules d'accessibilitat a les activitats a Catalunya)
- Decret 505/2007 – Condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació
- Decret 135/1995 - Promoció de l'accessibilitat i de supressió de les barreres arquitectòniques, i aprovació del Codi d'accessibilitat
- Decret legislatiu 1/2013 – Llei general dels drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social
- Instrucció 6/06 – Plataformes PEV
- Ordre VIV 561/2010 – Document bàsic dels criteris d'accessibilitat

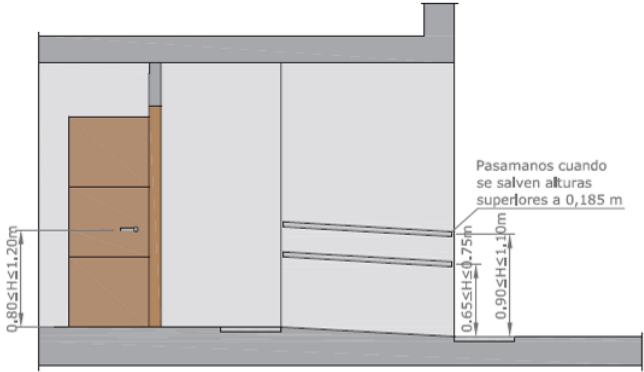

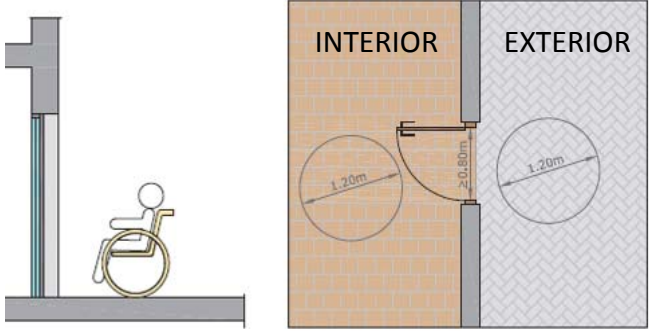

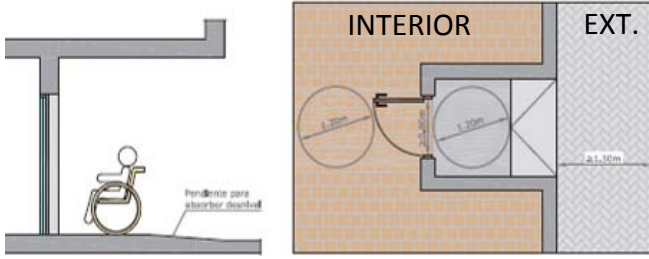

2. Accés a l'establiment

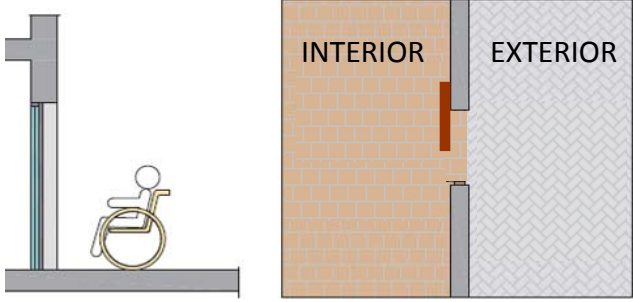

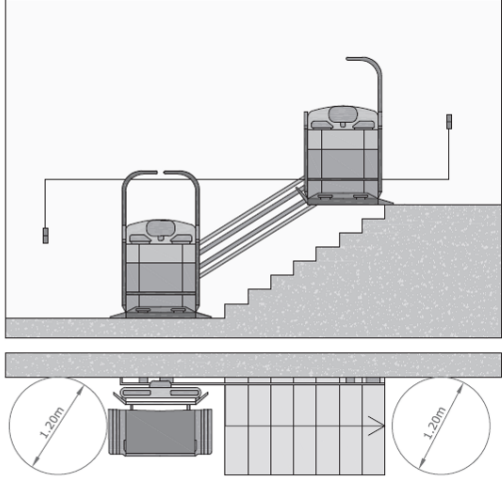

2.1. Normativa aplicable i característiques bàsiques

El punt d'entrada a qualsevol establiment estableix un límit entre la via pública i l'edificació. Per això és de vital importància que almenys una entrada principal sigui accessible, de manera que totes les persones hi accedeixin pel mateix lloc i no suposi, d'altra banda, un obstacle per a les persones que circulen per la via pública.

Conceptes	Característiques
Desnivell amb el carrer	La rampa ha de quedar enrasada: a 0 cm de diferència amb la cota del carrer
Longitud màxima de les rampes segons el seu pendent	10% de < 3 m
	8% de < 6 m
	6% < 10 m
Pendent màxim permès per a impossibilitats	Es permet un pendent del 12% en cas d'impossibilitat de fer el del 10%, si és demostrable
Pendent transversal màxim	2%
Ample mínim de la rampa	Sempre ha de tenir l'ample de la porta, que és d'1,20 m, com a mínim
Dimensions mínimes a l'inici i al final de la rampa	S'hi ha de poder traçar un cercle d'1,20 m de diàmetre en superfície plana
Portes d'accés al local	Dimensions dels accessos de 0,90 m d'amplada x 2,20 m d'alçada
	S'ha de poder traçar un cercle d'1,20 m de diàmetre a les dues bandes per a la manipulació de les portes
	Mecanismes d'obertura entre 0,80 m i 1,20 m
Portes d'obertura automàtica	Dimensions dels accessos de 0,90 m d'amplada x 2,20 m d'alçada
	No cal espai lliure a les dues bandes d'un cercle d'1,20 m de diàmetre
	Dues bandes de senyalització per evitar l'impacte: una entre 0,80 i 1,10 m, i una altra entre 1,50 i 1,70 m
Portes giratòries	No permeses en recorreguts accessibles

2.2. Croquis i fotografies demostratius de la normativa

N.	Croquis demostratiu	Execució correcta
F1	 <p>Pasamanos cuando se salven alturas superiores a 0,185 m</p>	
<p>La rampa es troba completament enrasada amb el pendent del carrer i també queda solucionat el pendent transversal respecte de l'accés.</p>		
F2		
<p>En aquest cas es pot observar un accés a la mateixa cota. L'únic que s'ha de tenir en compte és l'espai a ambdues bandes de la porta per a poder maniobrar.</p>		
F3	 <p>Pendiente para ascender desfilada</p>	
<p>A part de quedar solucionada la rampa que dona accés al local, també podem observar que hi ha un replà previ a la porta, el qual facilita la maniobra de la persona amb mobilitat reduïda.</p>		

N.	Croquis demostratiu	Execució correcta
F4		
<p>En aquest cas es pot observar un accés a la mateixa cota, on les portes corredisses permeten que no hi hagi d'haver, necessàriament, l'espai de gir davant i darrere de la porta.</p>		
F5		
<p>A través del sistema de triangulació de la rampa s'ha aconseguit enrasar-la completament amb el nivell del carrer, sense deixar cap graó ni ressalt.</p>		
F6		
<p>Si resulta inviable la resolució mitjançant rampes, en cas de ser necessari és preferible l'ús de les plataformes d'elevació vertical (PEV) a les inclinades.</p>		

2.3. Exemples dels errors més comuns

Els errors més comuns que cal evitar són els següents:

- No enrasar correctament la rampa en tota la seva longitud (no únicament per una banda).
- Fer un pendent superior al permès, amb la qual cosa deixa de ser accessible.
- No deixar un replà davant de la porta per maniobrar o no afegir un automatisme (porta corredissa).
- No fer correctament la unió del pendent transversal del carrer amb la rampa.

N.	Execució incorrecta	Explicació
F1		<p>Tot i que el pendent de la rampa és correcte per a l'accés, com es pot veure no es troba enrasat a la cota del carrer en tota la seva longitud i, a més, la part no enrasada té més de 2 cm.</p>
F2		<p>No sempre el fet de tenir una rampa és garantia d'accessibilitat, perquè pendents molt elevats poden suposar un impediment. Per salvar grans desnivells en poc espai es recomanen les plataformes PEV.</p>
F3		<p>La rampa ha quedat resolta completament respecte al nivell del carrer, però no existeix el replà que precedeix la porta (tot i que sembla que la porta roman oberta, no és una solució recomanable des del punt de vista energètic).</p>

Nº	Execució incorrecta	Explicació
F4		<p>És necessari l'espai de maniobra davant i darrere de la porta, ja que si no, no es pot manipular l'obertura en mig de la rampa d'accés. A més, hi ha un graó just abans de la rampa, i aquesta ha d'estar completament enrasada amb el nivell de carrer.</p>
F6		<p>La rampa no es troba enrasada amb el paviment del carrer, ja que deixa un graó de 2 cm.</p>

3. Quan es considera que no és possible fer-ho?

En els edificis existents no sempre és fàcil fer les obres d'adequació i, per tant, hi ha casos en què cal estudiar altres solucions. Hem de partir de la premissa, però, que qualsevol establiment ha de ser accessible per a tothom.

Només per a aquells casos en els quals resulti difícil, problemàtic o directament impossible fer-ho, la llei permet dur a terme ajustos raonables, que són els que autoritzen el màxim nivell de compliment en relació amb la complexitat i el cost de l'execució de les obres, i que cal necessàriament valorar en atenció a molts criteris.

Uns criteris prou generalitzats són els establerts a la Taula d'Accessibilitat a les Activitats a Catalunya (TAAC), que tenen en consideració l'existència o no de soterrani a l'edifici, la superfície del local o el nivell d'intervenció.

Aquests criteris, o qualsevol altre, tenen com a finalitat ponderar el cost econòmic de fer accessible un local amb els efectes discriminatoris que produeix impossibilitar-ne l'accés. La "desproporció" entre el cost i la discriminació ha de quedar acreditada documentalment en el projecte de les obres d'adequació (per exemple, realitzant dues hipòtesis del projecte: una, acomplint les exigències bàsiques SUA i, una altra, sense fer-ho, amb els respectius amidaments i pressupostos).

4. Com he de calcular la rampa que necessito?

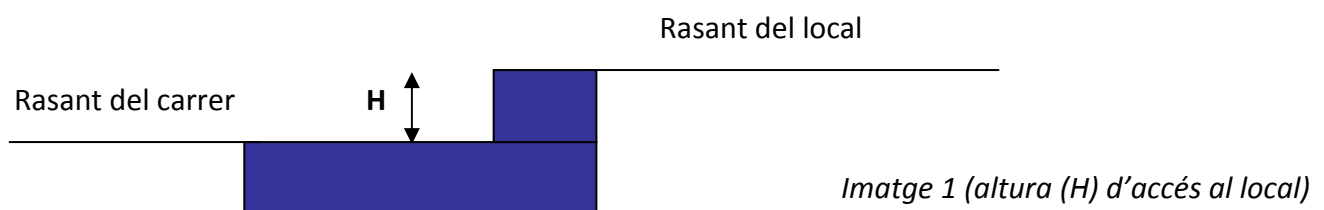
No sempre serà necessària la intervenció d'un tècnic per a les obres d'adequació del local a la normativa vigent d'accessibilitat, però això no vol dir que estiguem exempts d'executar-les correctament.

Per això, a continuació s'explica de forma breu com podem calcular les mesures de la rampa que necessitem per a l'accés. Aquestes pràctiques les desglossarem en els casos més probables en què ens podem trobar.

4.1. Cas n. 1: Espai suficient en l'accés i poc desnivell

En el cas que el local no estigui limitat pels metres quadrats de l'interior, es pugui permetre adaptar-se a la normativa sense cap problema i, a més, el desnivell de la cota des del carrer fins a l'interior del local sigui bastant reduïda, seguirem els passos següents:

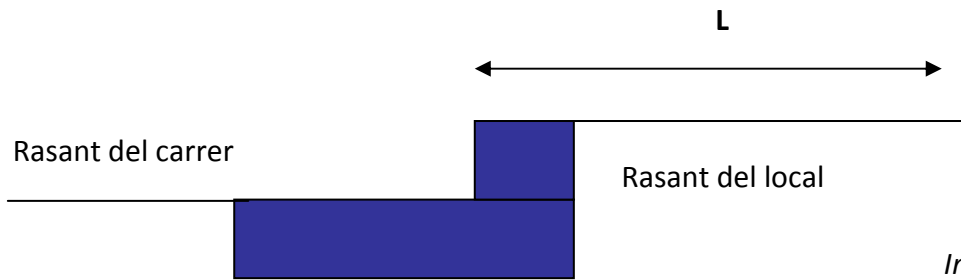
1. Mesurar l'altura (**H**) en perpendicular des del carrer fins a l'accés, per conèixer el desnivell que hi tenim:
 - Si la rasant del carrer és paral·lela a la del local → podem mesurar l'altura des de qualsevol punt (en metres).
 - Si la rasant del carrer és inclinada respecte a la del local → cal mesurar el punt mitjà de tot l'accés (si és possible construirem la rampa en el punt on tinguem menys desnivell, ja que serà més senzilla de fer) i en metres.

2. Valorar la distància (**L**) de la qual podem disposar a nivell d'accés per poder construir la rampa longitudinal (com més distància longitudinal incorporem, més còmoda serà la rampa).
 - a. Per a rampes del 6% → $L = H \times 16,67$ (altura en metres)
 - b. Per a rampes del 8% → $L = H \times 12,50$ (altura en metres)
 - c. Per a rampes del 10% → $L = H \times 10,00$ (altura en metres)

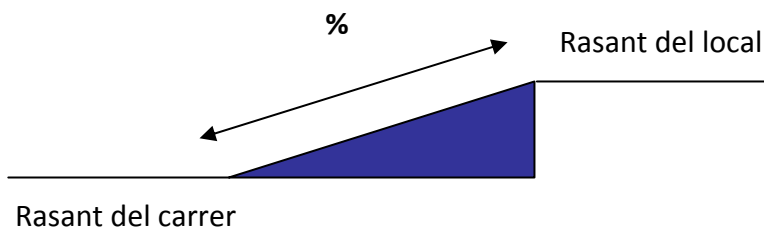
Com més % de pendent apliquem a la rampa, menys longitud tindrà, sempre amb un màxim del 10%, que és el que ens marca la normativa actual d'accessibilitat.

A la imatge següent es pot veure que la longitud de la rampa l'hem de mesurar sempre des d'on comença la nostra propietat:

Imatge 2 (longitud rampa)

- Una vegada fet aquest procés, ja sabrem les mesures que ha de tenir la nostra rampa, mantenint sempre un ample mínim d'1,50 m i tenint en compte les normes bàsiques comentades amb anterioritat.

Imatge 3 (desenvolupament rampa)

4.2. Cas n. 2: Espai suficient en l'accés i desnivell elevat

En aquest cas, tot i que tinguem un desnivell elevat entre la rasant del carrer i la rasant del local, com que disposem d'espai suficient en l'accés, podrem aportar diferents solucions. El procés a seguir seria similar al cas anterior:

- Mesurar l'altura (**H**) en perpendicular des del carrer fins a l'accés, per conèixer el desnivell que hi tenim (*vegeu la imatge número 1*):
 - Si la rasant del carrer és paral·lela a la del local → podem mesurar l'altura des de qualsevol punt (en metres).

- Si la rasant del carrer és inclinada respecte a la del local → mesurem el punt mitjà de tot l'accés (si és possible construirem la rampa en el punt on tinguem menys desnivell, ja que serà més senzilla de fer) i en metres.
2. Valorar la distància (**L**) de la qual podem disposar a nivell d'accés per poder construir la rampa longitudinal (com més distància longitudinal incorporarem més còmoda serà la rampa) (*vegeu la imatge número 2*).
 - a. Per a rampes del 6% → $L = H \times 16,67$ (altura en metres)
 - b. Per a rampes del 8% → $L = H \times 12,50$ (altura en metres)
 - c. Per a rampes del 10% → $L = H \times 10,00$ (altura en metres)

En el cas que el desnivell entre el carrer i el local sigui molt elevat i no es puguin assumir els pendents anteriors per impossibilitat d'espai, hi ha dues opcions (ajustos raonables):

- d. Per a rampes del 12% → $L = H \times 8$ (altura en metres) → Aquest cas és el més extrem que podem aplicar pel que fa a pendents. No queda recollit a la normativa d'accessibilitat, però sí que és acceptable pel que fa a les taules TAAC d'ajustos raonables, sempre que no siguin viables les solucions anteriors i això sigui demostrable.
 - e. Per a rampes del 16% → $L = 0,75$ metres → Aquest cas és el màxim pendent que es recull com a ajust raonable, però limitant la longitud màxima del recorregut que pot fer la rampa, sempre que les solucions anteriors no siguin viables i això sigui demostrable.
3. Una vegada fet aquest procés, ja sabrem les mesures que ha de tenir la nostra rampa, sempre mantenint un ample mínim d'1,50 m i tenint en compte les normes bàsiques comentades amb anterioritat (*vegeu la imatge número 3*).

4.3. Cas n. 3: Espai insuficient en l'accés i poc desnivell

En aquest cas, en què l'espai que tenim per construir la rampa és molt poc, però tenim poc desnivell entre el carrer i l'accés del local, podem aplicar els mateixos criteris que en el cas n. 2, que són equiparables per uns condicionants similars.

En cas que cap d'aquestes solucions no siguin d'aplicació per al local en qüestió, es recomana consultar l'apartat n. 5 d'aquesta mateixa guia, on trobem solucions alternatives davant de la impossibilitat de fer la rampa accessible.

Si tampoc es poden utilitzar cap de les solucions alternatives, ja sigui per criteris econòmics o per criteris tècnics, també caldrà justificar-ho.

4.4. Cas n. 4: Espai insuficient en l'accés i desnivell elevat

En aquests casos, en els quals hi ha molt poc espai en l'accés i el desnivell respecte del carrer és elevat, el més segur és que s'hagin d'utilitzar solucions alternatives que no es puguin adaptar completament a la normativa vigent. Els criteris d'aplicació serien els mateixos que en el supòsit del cas n. 2.

Podem acollir-nos als ajustos raonables:

- f. Per a rampes del 12% $\rightarrow L = H \times 8$ (altura en metres) \rightarrow Aquest cas és el més extrem que podem aplicar pel que fa a pendents. No queda recollit a la normativa d'accessibilitat, però sí que és acceptable pel que fa a les taules TAAC d'ajustos raonables, sempre que no siguin viables les solucions anteriors i això sigui demostrable.
- g. Per a rampes del 16% $\rightarrow L = 0,75$ metres \rightarrow Aquest cas és el màxim de pendent que es recull com a ajust raonable, però limitant la longitud màxima del recorregut que pot fer la rampa, sempre que les solucions anteriors no siguin viables i això sigui demostrable.

Sempre serà necessari que es demostrï la inviabilitat de les solucions que sí que s'ajusten per complet a la normativa.

En cas que tampoc es puguin utilitzar cap de les solucions alternatives davant de l'impossibilitat de poder fer una rampa accessible, ja sigui per criteris econòmics o per criteris tècnics, també caldrà justificar-ho.